

مقایسه خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی

ابوالفضل فراهانی^۱، عزت‌ا... ترخانی^۲، محمد ایمانی^۳

تاریخ دریافت مقاله: ۹۰/۰۵/۱۵

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۰/۱۰/۱۲

چکیده

هدف این تحقیق، مقایسه خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی است. روش تحقیق حاضر توصیفی - تحلیلی است. جامعه آماری تحقیق، تمام دانشجویان تربیت بدنی مقطع کارشناسی بودند که در سال تحصیلی ۸۵-۸۶ در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی شهر تهران مشغول به تحصیل بوده‌اند. از شاخص‌های آمار توصیفی برای محاسبه میانگین و انحراف معیار، برای مقایسه نمرات خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه‌های دولتی با غیردولتی و همچنین مقایسه نمرات خودپنداره دانشجویان دختر و پسر، شاغل و بیکار و متأهل و مجرد از آزمون پارامتریک ۴ استودنت استفاده شده است. برای مشخص کردن ارتباط بین سنوات تحصیل در دانشگاه و سطح خودپنداره از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است. این تحقیق نشان می‌دهد بین نمرات خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی رابطه معنی‌داری وجود ندارد و سنوات حضور در دانشگاه نیز رابطه معنی‌داری با نمرات خودپنداره تحصیلی ندارد. در این تحقیق میزان نمره خودپنداره دانشجویان دختر و پسر، شاغل و بیکار، متأهل و مجرد در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی با یکدیگر مقایسه شد، اما تفاوت معنی‌دار آماری بین نمرات خودپنداره آنان مشاهده نشد. نتایج این تحقیق همبستگی ۰/۰۲ را بین خودپنداره و سنوات تحصیل در دانشگاه نشان داد که بیا نگر این مطلب است که تحصیل در دانشگاه نمی‌تواند نقشی معنی‌دار در ارتقای خودپنداره دانشجویان داشته باشد.

کلیدواژه‌های فارسی: خودپنداره، دانشجوی تربیت بدنی، دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی.

۱. استاد دانشگاه پیام نور (نویسنده مسئول)

۲ و ۳. کارشناس ارشد تربیت بدنی

مقدمه

موفقیت و پیروزی در زندگی، دوستی، کار، تحصیل و تقریباً هر اقدامی که برای آن کوشش می‌کنیم تا حد زیادی از تصورات شخصی ما سرچشمه می‌گیرد. به نظر می‌رسد افرادی که به ارزش شخصی خود اطمینان دارند و خود را فردی با ارزش می‌دانند، موفقیت و خوشبختی را به سوی خود جذب می‌کنند. «مفهوم خود» از موضوعاتی است که به لحاظ کانون توجه بودن، تاریخچه‌ای تقریباً طولانی دارد. اهمیت و ضرورت شناخت خود و خویش‌شناسی تا بدانجاست که در حدیثی از حضرت علی (ع) آمده است: «معرفة النفس انفع المعارف»؛ یعنی خودشناسی بهترین دانش‌هاست.

خودپنداره^۱ مجموعه برداشت‌ها یا ارزشیابی کلی فرد از شخصیت خویش است. این ارزشیابی، از ارزشیابی ذهنی‌ای سرچشمه می‌گیرد که هر فرد از ویژگی‌های رفتاری خود به دست می‌آورد (برونو، ۱۹۸۶). همچنین راجرز^۲ خودپنداره را برداشتی که فرد از خود حقیقی خویش دارد یا به عبارت دیگر، آنچه فرد از وجود خویش احساس می‌کند تعریف کرده است (۱). در زمینه نقش خودپنداره به عنوان متغیری شخصیتی بر عملکرد تحصیلی پژوهش‌هایی در ایران و سایر کشورهای جهان انجام شده است. تحقیقات انجام شده در این زمینه، نتایج متفاوت و بعضاً متضادی را در تأثیر این متغیر بر عملکرد تحصیلی نشان داده‌اند، همچنین برخی تحقیقات نیز مبین ارتباط متقابل بین خودپنداره و عملکرد تحصیلی‌اند که به نمونه‌هایی از این تحقیقات اشاره می‌شود. فراهانی (۱۳۸۱) در مورد نقش خودپنداره در موفقیت تحصیلی دانشجویان ورزشکار و غیرورزشکار به این نتیجه رسید که بین خودپنداره دانشجویان ورزشکار و غیرورزشکار تفاوت معنی‌داری وجود ندارد (۱۲). فراهانی (۱۳۸۲) در تحقیقی در مورد اثر علمی و تجربه‌های حرکتی در موفقیت تحصیلی دانشجویان تربیت بدنی به این نتیجه رسید که تجربه‌های حرکتی و برخی مؤلفه‌های پیشینه علمی در موفقیت‌های تحصیلی نقش مهمی دارند (۱۳). صالحی (۱۳۸۵) درباره تأثیر تلقین بر خودپنداره ورزشی به این نتیجه دست یافت که خودپنداره ورزشی ثبات قابل توجهی دراد و به سادگی دستخوش تغییر نمی‌شود (۱۰).

سهرابی و همکاران (۱۳۸۵) تحقیقی در زمینه اثر روش‌های تمرینی منتخب بر خودپنداره بدنی دانشجویان دختر دانشگاه فردوسی مشهد انجام دادند و به این نتیجه رسیدند که تمرین و فعالیت بدنی می‌تواند سبب تغییر و بهبود خودپنداره بدنی شود (۹). حسین‌زاده (۱۳۸۲) در مقایسه خودپنداره دانش‌آموزان ورزشکار و غیرورزشکار مقطع متوسطه گناباد به این نتیجه

1. Self- Concept

2. Rojerz

رسیدند که ورزشکاران، در مقایسه با غیرورزشکاران به طور معنی داری خودپنداره بهتری دارند و همچنین بین خودپنداره دختران و پسران اختلاف معنی داری مشاهده نشد.

جوادیان صراف و همکاران (۱۳۸۵) با بررسی خودپنداره ورزشی و خودکارآمدی تمرینی کشتی گیران نخبه حاضر در اردوی تیم ملی بازی های آسیایی قطر و ارتباط بین آن ها به این نتیجه دست یافتند که کشتی گیران نخبه برای اجرای اوج عملکرد طی تمرین و رقابت، توانایی ادراک شده قابل توجهی دارند، در حالی که خودکارآمدی تمرینی آنان در حد متوسطی ارزیابی می شود. بر همین اساس، افزایش خودکارآمدی تمرینی کشتی گیران نخبه که خودپنداره خوبی نیز دارند می تواند نتایج بهتری برای آنان به ارمغان آورد (۴). دلاور (۷۳-۱۳۷۲) در پژوهش روی دو گروه از دانشجویان مشروط و غیرمشروط دانشگاه علامه طباطبایی در سال تحصیلی ۱۳۷۱-۷۲ و از طریق اجرای پرسشنامه در زمینه خودپنداره به این نتیجه دست یافت که دانشجویان مشروط، در مقایسه با دانشجویان غیرمشروط خودپنداره ضعیف تری دارند (۷). فراهانی (۱۳۸۵) در پژوهشی در مورد خودآموزی و مطالعه مستقل و نقش آن در یادداری دانش آموختگان تربیت بدنی به این نتیجه رسید که مطالعه مستقل و خودآموزی در یادداری دانش آموختگان مؤثر است و کسانی که در موقعیت خودآموزی و مطالعه فردی آموزش دیده اند، در مقایسه با گروه حضوری (معلم محور) یادداری بهتری دارند (۱۱). حسینیان (۱۳۸۴) در بررسی و مقایسه خودپنداره نوجوانان دختر و پسر گریزان و عادی دریافت بین خودپنداره نوجوانان دختر و پسر عادی و گریزان تفاوت معنی داری وجود دارد. این تحقیق مؤید این نظر است که نوجوانان دختر و پسر عادی، در مقایسه با نوجوانان دختر و پسر گریزان خودپنداره مثبت دارند (۵).

اینارم^۱ (۱۹۹۰) و همکارانش در مورد خودپنداره نوجوانان و عملکرد تحصیلی آنان در درس ریاضی و درس های کلامی تحقیقی انجام دادند که نشان می دهد خودپنداره نوجوانان با عملکرد تحصیلی آنان در درس ریاضی و درس های کلامی به میزان زیادی با یکدیگر همبستگی دارند (۱۸). هانیز^۲ (۱۹۹۰) در مورد تأثیر مفهوم خودپنداره در سازگاری مدرسه ای دانش آموزان راهنمایی به این نتیجه رسید که خودپنداره کودکان در سازگاری مدرسه و نوع رفتار آن تأثیر دارد (۱۸). مریل^۳ (۱۹۹۴) بیان می کند که خودپنداره با مسائلی از قبیل سطح اضطراب، کناره گیری اجتماعی و عملکرد تحصیلی ارتباط دارد (۲۱).

1. Inarm
2. Haniz
3. Meril

با توجه به مطالعات انجام شده در مورد خودپنداره که به بخشی از این دستاوردهای پژوهشی اشاره شد، تحقیق حاضر با هدف بررسی وضعیت خودپنداره دانشجویان در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی و رابطه سابقه حضور (سنوات تحصیلی) و سطح خودپنداره انجام شده است. به علاوه، رابطه مؤلفه‌هایی مانند وضعیت تأهل، سن و جنسیت با خودپنداره بررسی شده است. این اهداف در قالب هفت فرضیه برای آزمون تبیین شده است.

روش‌شناسی پژوهش

روش تحقیق حاضر با توجه به ماهیت موضوع مورد تحقیق توصیفی - تحلیلی است. بررسی رابطه سطح خودپنداره با سنوات تحصیلی و توقف در دانشگاه و همچنین بررسی رابطه سطح خودپنداره با ویژگی‌های فردی، معیشتی، سن، جنسیت و ... نیز از نوع همبستگی است. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه خودپنداره معیار شده راجرز حاوی ۴۰ سوال پاسخ بسته است.

جامعه آماری پژوهش کلیه دانشجویان تربیت بدنی در مقطع کارشناسی را در بر می‌گرفت که در سال تحصیلی ۱۳۸۵-۸۶ در دانشگاه‌های دولتی شهر تهران شامل: تهران، شهید بهشتی، تربیت معلم، پیام نور و شهید رجایی و همچنین دانشگاه‌های غیردولتی تهران شامل: دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز و دانشگاه آزاد واحد شرق تهران مشغول به تحصیل بودند و تعداد آنان حدود ۱۶۲۰ نفر بوده است. از این تعداد، حدود ۱۰۸۰ نفر در دانشگاه‌های دولتی و ۵۴۰ نفر در دانشگاه‌های غیردولتی مشغول به تحصیل بودند.

نمونه آماری این تحقیق شامل ۲۵۵ نفر از این دانشجویان بود که از این تعداد ۱۸۵ نفر در دانشگاه‌های دولتی و ۷۰ نفر از دانشگاه‌های غیردولتی تحصیل می‌کردند.

از شاخص‌های آمار توصیفی برای به دست آوردن میانگین و انحراف معیار استفاده شده است. برای مقایسه نمرات خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه‌های دولتی با دانشجویان دانشگاه‌های غیردولتی و مقایسه نمرات خودپنداره دختر و پسر از آزمون پارامتریک t استودنت استفاده شده است. همچنین برای مقایسه ویژگی‌های فردی، سن، اشتغال، تأهل و مجرد از آماره‌های غیر پارامتریک خی دو (کای اسکوار) استفاده شده است. ارتباط بین سنوات تحصیل در دانشگاه و سطح خودپنداره با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون مشخص شد. تحلیل داده‌های این تحقیق، با استفاده از نرم‌افزار رایانه‌ای SPSS انجام شده است.

یافته‌های پژوهش

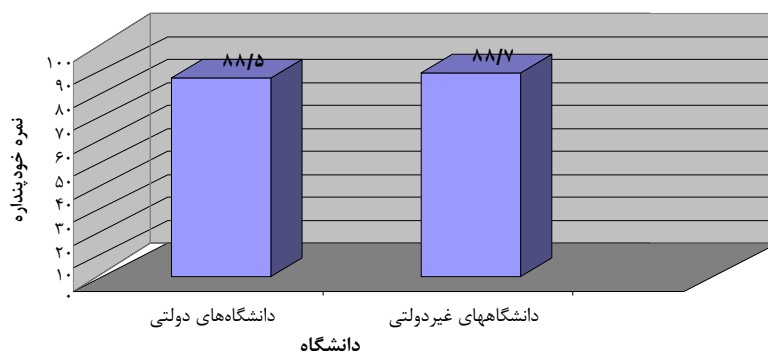
میانگین نمره خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی به ترتیب ۸۶/۵ و ۸۸/۷ است. میانگین نمره خودپنداره دانشجویان سال‌های پایین‌تر و سال‌های بالاتر در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی به ترتیب ۸۶/۸۶ و ۸۷/۳۶ است. همچنین میزان همبستگی بین سنوات حضور در دانشگاه با خودپنداره دانشجویان ۰/۰۲ است و خودپنداره دانشجویان دختر با ۸۶/۸۵ از خودپنداره پسران با نمره ۸۷/۲۵ کمتر است. به علاوه، تحقیق نشان می‌دهد میانگین نمره خودپنداره دانشجویان بیکار (۸۷/۷) و مجرد (۸۷/۵) از دانشجویان شاغل (۸۵/۹) و متأهل (۸۵/۶) بیشتر است. اختلاف زیاد نمرات از لحاظ آماری معنی‌دار نیست. نتیجه آزمون فرضیه‌ها به شرح زیر گزارش می‌شود:

فرضیه ۱. بین نمره خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

جدول ۱. مقایسه نمره‌های خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی

گروه‌های آزمودنی	خودپنداره						
	میانگین	انحراف معیار	حداکثر	حداقل	تعداد	t مشاهده شده	درجه آزادی
دانشگاه‌های دولتی	۸۶/۵	۱۲/۳۴	۱۱۹	۴۹	۱۸۵		
دانشگاه‌های غیردولتی	۸۸/۷	۹/۷۶	۱۱۳	۵۶	۷۰	-۱/۴۶۵	۱۵۶/۲۴۴
							۰/۱۴۵

در جدول ۱ نمره خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی تهران مقایسه شده است. اگرچه میانگین نمرات خودپنداره دانشجویان دانشگاه غیردولتی بیشتر است، سطح معنی‌داری به دست آمده ۰/۱۴ است که بیشتر از $a=0/05$ است؛ در نتیجه فرض تحقیق رد می‌شود و می‌توان گفت از نظر آماری بین نمر خودپنداره دو گروه تفاوت معنی‌داری مشاهده نمی‌شود.

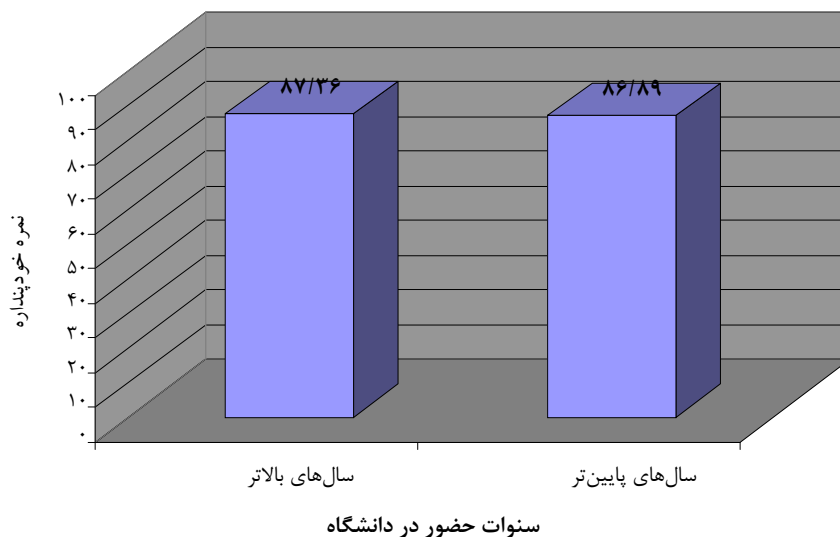
نمودار ۱. مقایسه نمره‌های خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی

فرضیه ۲. بین نمره خودپنداره دانشجویان سال‌های بالاتر با سال‌های پایین‌تر در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

جدول ۲. مقایسه نمره‌های خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی سال‌های بالاتر و سال‌های پایین‌تر

سطح معنی‌داری	درجه آزادی	t مشاهده شده	خطای معیار	انحراف معیار	میانگین	تعداد	سنوات حضور در دانشگاه
۰/۷۵۰	۲۵۳	-۰/۳۲۰	۱/۰۶۲	۱۲/۲۰۶	۸۷/۳۶	۱۳۲	سال بالاتر
			۱/۰۱۰	۱۱/۱۹۸	۸۶/۸۹	۱۲۳	سال پایین

در جدول ۲ نمره خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی سال‌های بالاتر و سال‌های پایین‌تر مقایسه شده است. از نظر میانگین، نمره خودپنداره دانشجویان سال‌های بالاتر کمی بیشتر از سال‌های پایین‌تر است، اما چون سطح معنی‌داری به دست آمده ۰/۷۵ است که بیش از $a=۰/۰۵$ است؛ فرض تحقیق رد می‌شود و می‌توان گفت بین نمره خودپنداره دو گروه از نظر آماری تفاوت معنی‌داری مشاهده نمی‌شود.

نمودار ۲. مقایسه نمره خودپنداره دانشجویان سال بالا با سال پایین

فرضیه ۳. بین سنوآت حضور در دانشگاه و خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه-های دولتی و غیردولتی همبستگی وجود دارد. جدول ۳ ضریب همبستگی بین سنوآت حضور در دانشگاه و نمرات خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی را نشان می‌دهد.

جدول ۳. میزان همبستگی سنوآت حضور در دانشگاه و خودپنداره

	سنوآت حضور در دانشگاه	نمره خودپنداره	
سنوآت حضور در دانشگاه	۱	۰/۰۲۰	ضریب همبستگی پیرسون
	۰/۷۵۰	۰/۷۵۰	سطح معنی‌داری
	۲۵۵	۲۵۵	تعداد
نمره خودپنداره	۰/۰۲۰	۱	ضریب همبستگی پیرسون
	۰/۷۵۰	۰/۷۵۰	سطح معنی‌داری
	۲۵۵	۲۵۵	تعداد

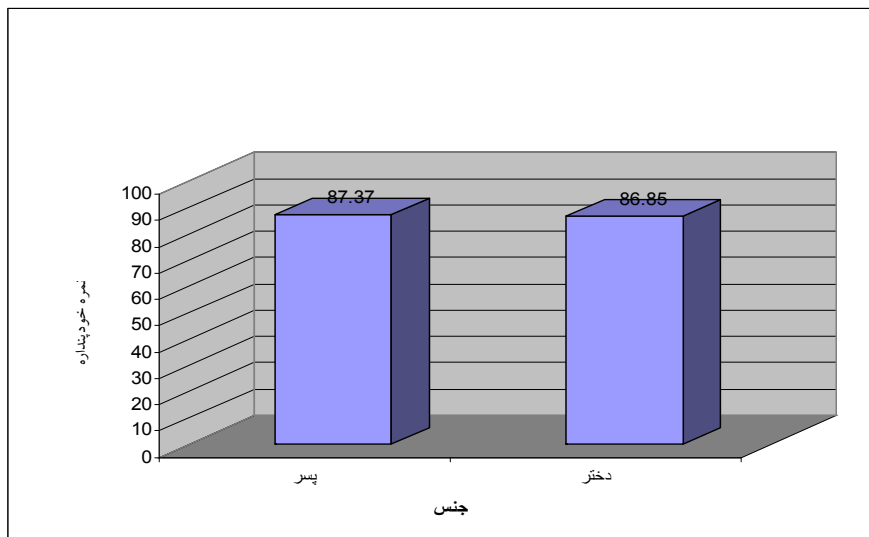
جدول بالا نشان می‌دهد همبستگی بین سنوآت حضور در دانشگاه و نمره خودپنداره دانشجویان ۰/۰۲۰ است که بیانگر این مطلب است: بین سنوآت حضور در دانشگاه و نمره

خودپنداره همبستگی وجود ندارد و دو مقوله مستقل از همدیگرند.
فرضیه ۴. بین نمره خودپنداره دانشجویان دختر و پسر در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی تفاوت معنی‌داری وجود دارد.
جنسیت: جدول ۴ تعداد، میانگین، انحراف معیار و خطای معیار نمره خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی دختر و پسر دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی را به صورت کلی نشان می‌دهد.

جدول ۴. مقایسه نمره خودپنداره دانشجویان دختر و پسر در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی

جنسیت	تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای میانگین	مشاهده شده	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
پسر	۱۳۷	۸۷/۳۷	۱۲/۱۶۶	۱/۰۳۹	۰/۳۸۵	۲۵۱/۵۸۳	۰/۷۲۰
دختر	۱۱۸	۸۶/۸۵	۱۱/۲۰۳	۱/۰۳۱			

جدول ۴ میزان نمره خودپنداره دانشجویان دختر و پسر را در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی مقایسه می‌کند. با توجه به اینکه سطح معنی‌داری به دست آمده ۰/۷۲ است که بیشتر از $a=0/05$ است، فرض تحقیق رد می‌شود؛ بنابراین از نظر آماری تفاوت معنی‌داری بین نمرات خودپنداره دو جنس وجود ندارد.

نمودار ۴. مقایسه نمره خودپنداره دانشجویان دختر و پسر در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی
فرضیه ۵. بین نمره خودپنداره دانشجویان شاغل و بیکار در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی

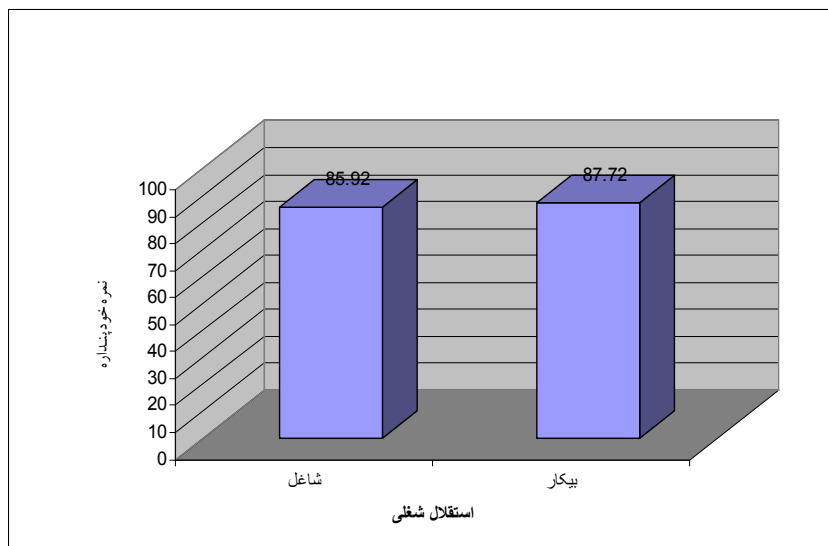
تفاوت معنی داری وجود دارد.

اشتغال: جدول ۵ تعداد، میانگین، انحراف معیار و خطای معیار نمره خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی شاغل و بیکار دانشگاه‌های دولتی و غیر دولتی را به صورت کلی نشان می‌دهد.

جدول ۵. مقایسه نمره خودپنداره دانشجویان شاغل و بیکار در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی

اشتغال	تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای میانگین	t مشاهده شده	درجه آزادی	سطح معنی داری
شاغل	۸۳	۸۵/۹۲	۱۱/۷۱۶	۱/۲۸۶	-۱/۱۵۱	۲۵۳	۰/۲۵۱
بیکار	۱۷۲	۸۷/۷۲	۱۱/۶۹۶	۰/۸۹۲			

در جدول بالا میزان نمره خودپنداره دانشجویان شاغل و بیکار در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی مقایسه شده است. با توجه به اینکه سطح معنی داری به دست آمده ۰/۲۵ است که بیش از $a=0/5$ است، فرض تحقیق رد می‌شود و از نظر آماری بین نمره خودپنداره دانشجویان شاغل و بیکار در دو دانشگاه تفاوت معنی داری مشاهده نمی‌شود.

نمودار ۵. مقایسه نمره خودپنداره دانشجویان شاغل و بیکار در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی

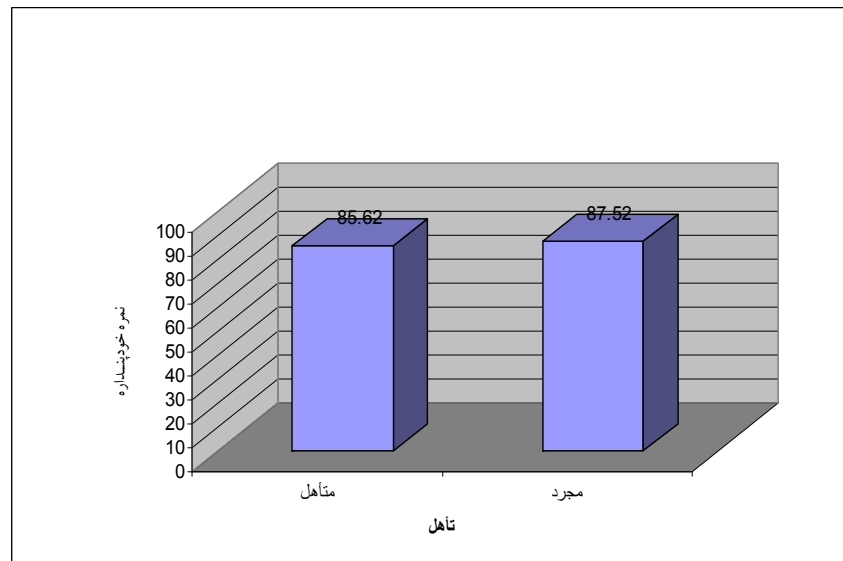
فرضیه ۶. بین نمره خودپنداره دانشجویان متأهل و مجرد در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی تفاوت معنی داری وجود دارد.

تأهل: جدول ۶ تعداد، میانگین، انحراف معیار و خطای معیار نمره خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی متأهل و مجرد دانشگاه‌های دولتی و غیر دولتی را به صورت کلی نشان می‌دهد.

جدول ۶. مقایسه نمره خودپنداره دانشجویان متأهل و مجرد در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی

تأهل	تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای میانگین	t مشاهده شده	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
متأهل	۵۳	۸۵/۶۲	۱۲/۰۱۵	۱/۶۵۰			
مجرد	۲۰۲	۸۷/۵۲	۱۱/۶۲۷	۰/۸۱۸	-۱/۰۵۳	۲۵۳	۰/۲۹۳

جدول بالا میزان نمره خودپنداره دانشجویان متأهل و مجرد دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی را با هم مقایسه می‌کند. ملاحظه می‌شود که میانگین نمرات خودپنداره دانشجویان مجرد از میانگین نمره دانشجویان متأهل بیشتر است، اما با توجه به اینکه سطح معنی‌داری به دست آمده ۰/۲۹ است که بیش از $\alpha=0/05$ است، فرض تحقیق رد می‌شود و می‌توان گفت از نظر آماری تفاوت معنی‌داری بین نمرات خودپنداره دانشجویان مجرد و متأهل وجود ندارد.

نمودار ۶. مقایسه نمره خودپنداره دانشجویان متأهل و مجرد در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی

بحث و نتیجه گیری

مقایسه نمره خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی تهران یافته‌های این پژوهش نشان داد بین نمره خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. اگرچه میانگین نمرات خودپنداره دانشجویان دانشگاه غیردولتی بیشتر از دانشجویان دانشگاه‌های دولتی است، از نظر آماری تفاوت معنی‌داری بین نمرات خودپنداره دو گروه آزمودنی مشاهده نشد. نتیجه این تحقیق با نتایج تحقیق حسین‌زاده و همکاران (۱۳۸۲) و دلاور ۱۳۷۲-۷۳ تفاوت دارد. به نظر می‌رسد چون نمونه‌های مورد نظر از نظر شخصیتی بیشتر با هم همخوانی دارند؛ رفتارهای تقریباً مشابه و نزدیک به هم آن‌ها باعث شده است نمرات خودپنداره تقریباً یکسانی داشته باشند.

سنوات حضور در دانشگاه. سنوات حضور در دانشگاه با میزان نمره خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی رابطه‌ای ندارد. به‌علاوه، در این تحقیق میزان نمره خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی سال‌های بالاتر و پایین‌تر مقایسه شده است. با وجود اینکه از نظر میانگین، نمره خودپنداره دانشجویان سال بالا کمی بیشتر از دانشجویان سال پایین است، از نظر آماری تفاوت معنی‌داری بین نمرات خودپنداره دو گروه مشاهده نمی‌شود. به نظر می‌رسد سنوات حضور در دانشگاه با خودپنداره دانشجویان رابطه مستقیم داشته باشد، اما نتایج این تحقیق ضریب همبستگی ۰.۰۲٪ را بین این دو مقوله نشان می‌دهد که بیانگر این مطلب است که بین سنوات حضور در دانشگاه و نمره خودپنداره همبستگی وجود ندارد و محل تحصیل و حضور در دانشگاه، اعم از دانشگاه‌های دولتی یا غیردولتی، نقش مؤثری در ارتقای خودپنداره نداشته است. نتیجه این بخش تحقیق با نتایج تحقیق فراهانی (۱۳۸۰)، اینارم و همکاران (۱۹۹۰)، احمدی (۱۳۶۷)، اسماعیل (۱۹۹۲)، لویتون (۱۹۷۰)، تفاوت دارد؛ بنابراین می‌توان گفت با توجه به اینکه سال‌های حضور در دانشگاه طولانی است و دانشجویان سال‌های اول و آخر از لحاظ بلوغ فکری با هم متفاوت‌اند و با در نظر گرفتن اینکه دانشجویان در بدو ورود چه اندیشه‌هایی در سر داشتند که با گذشت زمان و رسیدن به سال‌های آخر دانشگاه از آن‌ها مایوس شدند، احتمالاً باید تفاوتی بین میزان خودپنداره آنان باشد که با تحقیقات بیشتر و گسترده‌تر می‌توان به اطلاعات و آگاهی‌های دقیق‌تر دست یافت.

سنن. این تحقیق نمره خودپنداره دانشجویان تربیت بدنی کمتر و بیشتر از ۲۵ سال دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی را مقایسه می‌کند. اگرچه میانگین نمرات خودپنداره دانشجویان کمتر از ۲۵ سال بیشتر است، از نظر آماری تفاوت معنی‌داری بین نمرات خودپنداره دانشجویان کمتر و بیشتر از ۲۵ سال وجود ندارد. نتیجه تحقیق با نتایج تحقیق زاهدی اصل (۱۳۷۴) و

کریمی (۱۳۷۵) مطابقت دارد، درحالی که با نتایج تحقیقات رکدال (۱۹۸۳) کوک (۱۹۹۰)، دلاور (۱۳۷۲)، حسینیان (۱۳۸۴) تفاوت دارد.

جنسیت. در پژوهش حاضر نمره خودپنداره دانشجویان دختر و پسر در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی با یکدیگر مقایسه شد، اما تفاوت معنی‌داری بین نمرات خودپنداره دو جنس مشاهده نشد. میانگین نمرات خودپنداره دانشجویان دختر در دانشگاه‌های دولتی بیشتر است، اما این اختلاف از نظر آماری معنی‌دار نیست؛ بنابراین می‌توان گفت پسران بیش از دختران فردیتشان را توسعه می‌دهند. پسران بر استقلال و خودمختاری تأکید دارند و خودپنداره آنان به موفقیت‌ها و پیشرفت‌های فردیشان بستگی دارد، اما دختران به روابط بین فردی و روابط اجتماعی بیش از پیشرفت‌های فردی تمرکز دارند و خودپنداره آنان، در مقایسه با مردان بیشتر تحت تأثیر روابط، عشق، مهر و محبت، خانواده و دوستان است.

شغل. مقایسه نمره خودپنداره دانشجویان شاغل و بیکار دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی نشان داد از نظر آماری بین نمره خودپنداره دانشجویان شاغل و بیکار تفاوت معنی‌داری وجود دارد. نتیجه این تحقیق با نتایج تحقیق دلاور (۱۳۷۳) و فراهانی (۱۳۸۱) همخوانی دارد؛ بنابراین می‌توان گفت افرادی که کمتر دغدغه مالی دارند و هزینه‌های آنان از طرف خانواده‌هایشان تأمین می‌شود از دانشجویانی که خودشان شاغل و دارای درآمدند خودپنداره بهتری دارند.

تأهل. در این تحقیق نمره خودپنداره دانشجویان متأهل و مجرد در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی مقایسه شده است. میانگین نمرات خودپنداره دانشجویان مجرد از میانگین نمرات دانشجویان متأهل بیشتر است، ولی از نظر آماری تفاوت معنی‌داری بین نمرات خودپنداره دانشجویان مجرد و متأهل وجود ندارد.

براساس نتایج این تحقیق می‌توان استنباط کرد که این باور عمومی جامعه که دانشجویان دانشگاه‌های دولتی به دلیل کسب نمرات بهتر در آزمون‌های ورودی و پیشینه علمی قوی‌تر، خودپنداره تحصیلی بهتری دارند، در رشته تربیت بدنی تأیید نمی‌شود یا دست‌کم می‌توان اظهار کرد دانشگاه‌های غیردولتی در پرورش باورها و خودپنداره تحصیلی موفق عمل کرده‌اند. در متغیرهای فرعی شامل وضعیت تأهل، اشتغال و جنسیت نیز تفاوت معنی‌داری دیده نشد و می‌توان اظهار کرد شغل، در آمد و وضعیت تأهل نیز نتوانسته است در میزان خودپنداره تحصیلی دانشجویان تأثیرگذار باشد.

منابع:

۱. اتکینسون و همکاران-زمینه روانشناسی(ترجمه محمد نقی براهنی و همکاران) تهران - انتشارات رشد - ۱۳۶۸
۲. الیور ارونسون - روانشناسی اجتماعی(ترجمه حسین شکر کن) تهران موسسه انتشارات امیر کبیر - ۱۳۷۴
۳. جان ای. گلاور، روانشناسی تربیتی و اصول و کاربرد آن، راجر اچ برونینگ ترجمه علینقی خرازی، سال ۱۳۷۵
۴. جوادیان صراف، نصر...، شجاع، رضا، بررسی خودپنداره ورزشی و خودکارآمدی تمرینی کشتی گیران نخبه حاضر در اردوی تیم ملی بازی‌های آسیایی قطر و ارتباط بین آن‌ها، هفتمین همایش ملی تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تبریز، اسفند ۸۵
۵. حسینیان، سیمین، بررسی و مقایسه خودپنداره نوجوانان دختر و پسر گریزان و عادی، مجله مطالعات روان‌شناختی، دانشگاه الزهراء، شماره ۲ و ۳، ص ۸۱-۷۳، سال ۱۳۸۴
۶. دلاور، علی - روش‌های آماری در روانشناسی و علوم تربیتی - نشر دانشگاه پیام نور-تهران-۱۳۷۴
۷. دلاور، علی، عوامل موثر در مشروط شدن دانشجویان دانشگاه علامه طباطبایی، گزارش تحقیق، ۷۳-۱۳۷۲
۸. رجب زاده، اکبر، بررسی و مقایسه ویژگی‌های شخصیتی و ارتباط آن با سلامت روانی دانشجویان دختر و پسر مقطع کارشناسی دانشگاه‌های دولتی تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت معلم تهران، ۸۱-۱۳۸۰
۹. سهرابی، مهدی، جوادیان، نصر...، امامی، تکتم، اثر روش‌های تمرینی منتخب بر خودپنداره بدنی دانشجویان دختر، هفتمین همایش ملی تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تبریز، اسفند ۸۵
۱۰. صالحی، جواد، تأثیر تلقین بر خودپنداره ورزشی، هفتمین همایش ملی تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تبریز، اسفند ۸۵
۱۱. فراهانی، ابوالفضل(۱۳۸۵) مقایسه خودپنداره تحصیلی و رفتار ورودی دانشجویان علوم انسانی دانشگاه پیام نور و دانشگاه‌های حضوری- گزارش تحقیقی

۱۲. فراهانی، ابوالفضل - خودآموزی و مطالعه مستقل و نقش آن در یادداری دانش آموختگان تربیت بدنی - نشریه حرکت شماره ۱۰ - زمستان ۱۳۸۱ - ص ۵ تا ۱۸
۱۳. فراهانی، ابوالفضل - اثر پیشینه علمی و تجربه‌های حرکتی در موفقیت تحصیلی دانشجویان تربیت بدنی - فصلنامه المپیک - شماره ۴-۳ (پیاپی ۲۴) پاییز و زمستان ۸۲ ص ۶۷
۱۴. فرخی، احمد و حسین زاده محمد - مقایسه خودپنداره دانش‌آموزان ورزشکار و غیر ورزشکار مقطع متوسطه شهر گناباد - دانش افق - بهار و تابستان ۱۳۸۲ - شماره ۳ - ص ۸۲ تا ۸۷
۱۵. لارنس ای. پروین - روانشناسی شخصیت - نظریه و تحقیق (ترجمه محمد جعفر جوادی و پروین کدیور) تهران موسسه خدمات فرهنگی رسا - ۱۳۷۹
16. Behncke, L. (2002). Self-regulation: A brief review. *Athletic Insight*, 14(1). Retrieved November 2004
17. Byrne, B. (1990). Self-concept and academic achievement: Investigating their importance as discriminators of academic track membership in high school. *Canadian Journal of Education*, 15(2), 173-182.
18. Citation: Huitt, W. (2004). Self-concept and self-esteem. *Educational Psychology Interactive*.
19. Corsin: R.J.(1984). *Encyclopedia of psychology*. Vol 3. New York. John. Wiley.
20. Hansford, B.C, & Hattie, J.A.(1982). The relationship between self and achivement/performance measures. *Review of educational Research* 52: 123-147
21. Hamachek, D. (1995). Self-concept and school achievement: Interaction dynamics and a tool for assessing the self-concept component. *Journal of Counseling & Development*, 73(4), 419-425.
22. Hamachek, D. (1995). Self-concept and school achievement: Interaction dynamics and a component. *Journal of Counseling & Development*, 73(4), 419-425. tool for assessing the self-concept
23. Marsh,H,W, Byrn, B, M & Shavelson, R, J.(1998). M ultifaceted academic self-concept : its hierarchicl structure and its relation to academic achievement. *Journal of educational psychology*, vol 80: 366-380.
24. Merrell, K.W. Cedeno, J.& Johnson,E.R.(1993). The relationship between social behavior and self-concept in school settings. *Psychology in the schools*, vol.30,No.4.24
25. Richard. W. Nancy. H. Laura. L. January 15, 2002- Self Concept Based Motivation